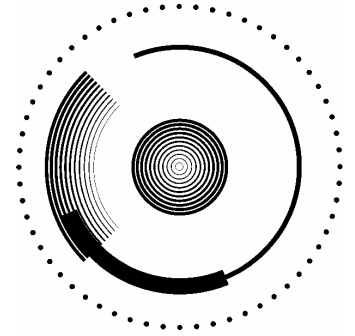

Milieudienst West-Holland

Wet bodembescherming Informatie bij (ontwerp)beschikkingen

Sinds 1 januari 2002 is de gemeente Leiden het bevoegd gezag betreffende de Wet bodembescherming voor haar eigen grondgebied. Voorheen was dit de provincie Zuid-Holland. De bevoegd-gezagtaken worden uitgevoerd door de Milieudienst West-Holland. Dit infoblad geeft uitleg over de belangrijkste technische en juridische begrippen in de Wet bodembescherming en bevat informatie over de procedures.

1. Melden van bodemsanering

Iedereen die van plan is de bodem te saneren of handelingen te verrichten waardoor bodemverontreiniging wordt verminderd of verplaatst, moet dit op grond van artikel 28 uit de Wet bodembescherming (Wbb) van tevoren aan het bevoegd gezag melden. Voorheen was dit bijna altijd de provincie. Tegenwoordig voeren steeds meer grotere gemeenten de bevoegd gezagtaken zelf uit. In Leiden voert de Milieudienst West-

Holland deze taken uit voor de gemeente Leiden.

De melding van een bodemverontreiniging bestaat uit een ingevuld meldingsformulier, bodemonderzoeksrapporten en een saneringsplan. Aan de hand van de melding neemt het bevoegd gezag een beschikking omtrent de ernst en spoed en/of over de voorgenomen saneringshandeling. De beschikkingsprocedure ziet er in het kort als volgt uit:

Beschikkingsprocedure

- *De Milieudienst beoordeelt het saneringsplan en de ingediende rapporten en neemt een ontwerpbeschikking:*
De ontwerpbeschikking + bijbehorende stukken worden 6 weken ter inzage gelegd. De Milieudienst publiceert in de lokale media dat er een ontwerp-beschikking is genomen en waar en wanneer de stukken ter inzage liggen. Belanghebbenden kunnen binnen de 6 wekentermijn van de terinzagelegging hun zienswijzen (hun mening) schriftelijk of mondeling doorgeven aan de Milieudienst.
- *Na het doorlopen van deze procedure neemt de Milieudienst een beschikking, uiterlijk binnen 15 weken na ontvangst van de melding.*
Belanghebbenden kunnen een bezwaarschrift binnen 6 weken na de dag waarop beschikking bekend is gemaakt indienen. Op dit bezwaar wordt besloten door het college van B&W van Leiden, na advies van de Bezwaarschriftencommissie. Om te voorkomen dat intussen gestart wordt met de sanering kan een voorlopige voorziening aangevraagd worden bij de Raad van State.
- *Het college van B& W van Leiden neemt na advies van de Bezwaarschriftencommissie een heroverwegingsbesluit.*
Belanghebbenden kunnen binnen 6 weken na de dag dat het heroverwegingsbesluit bekend is gemaakt beroep indienen bij de Raad van State. Om te voorkomen dat gestart wordt met de sanering kan tevens een voorlopige voorziening aangevraagd worden.
- *De Raad van State neemt naar aanleiding van het beroep een beslissing.*

De gemeente Leiden voert zelf ook bodemonderzoeken en bodemsaneringen uit. Hiervoor geldt dezelfde procedure.

1.1 Vooroverleg

Soms is het wenselijk dat melders voor zij melding doen overleg voeren met de Milieudienst. Bijvoorbeeld omdat zij willen afwijken van de voorgeschreven onderzoeksprotocollen of nieuwe saneringstechnieken willen toepassen. Met een vooroverleg kan worden voorkomen dat de meldingsprocedure wordt opgeschort of dat de melding niet in behandeling kan worden genomen.

2. Beoordelen ernst, spoed en saneringsplan

Met behulp van de ingediende bodemonderzoeksrapporten wordt de ernst van de bodemverontreiniging en de spoedeisendheid van de sanering vastgesteld en wordt het tijdsbestek waarbinnen de sanering moet starten bepaald.

Aan de hand van het ingediende saneringsplan beoordeelt de Milieudienst of met de saneringswijze kan worden ingestemd. Wanneer niet op korte termijn gestart wordt met het saneren van de bodem, en er nog geen saneringsplan is opgesteld, kan de Milieudienst gevraagd worden alleen een uitspraak te doen over de ernst, de spoedeisendheid en het saneringstijdstip.

2.1 Het beoordelen van de ernst en spoed

De Milieudienst beoordeelt aan de hand van de bodemonderzoeksrapporten of de bodem ernstig is verontreinigd en zo ja, of de sanering van die verontreiniging spoedeisend is. De termen 'ernstig' en 'spoedeisend' worden in de Wet bodembescherming gebruikt om de mate van verontreiniging in de bodem aan te geven. Deze termen geven in het gewone taalgebruik aanleiding om direct maatregelen te nemen. Bij bodemsanering is dat meestal niet het geval. Hieronder worden enkele bodemnormen en de termen 'ernstig' en 'spoedeisend' nader toegelicht.

Ernst

Als de concentraties van verontreinigende stoffen onder de zogenaamde streefwaarde (S) liggen, is de bodem niet verontreinigd en geschikt voor elk gebruik. Als een stof voorkomt in een concentratie boven de interventiewaarde (I) in minimaal 25 m³ grond of 100 m³ bodemvolume grondwater, is er sprake van een ernstig geval van bodemverontreiniging. Het kan dan nodig zijn de bodem te saneren. Indien de veront-

reinigende stoffen voorkomen in concentraties tussen de streefwaarde en de interventiewaarde dan is de bodem licht tot matig verontreinigd en zijn de risico's niet zo groot dat er gesaneerd moet worden. Er is geen sprake van ernstige bodemverontreiniging.

Spoed

Of een geval van ernstige bodemverontreiniging op grond van de Wet bodembescherming op korte termijn gesaneerd moet worden hangt af van de verontreinigingssituatie en het gebruik van de bodem. Er wordt hierbij gekeken naar de blootstelling van de mens en de ecologie (het bodemleven) aan de verontreiniging en de mate van verspreiding van de verontreiniging. Als er actuele risico's voor de mens of voor de ecologie of voor verspreiding van de bodemverontreiniging aanwezig zijn, dan is er sprake van spoed om de bodem te saneren. Zijn er geen actuele risico's dan is de sanering niet spoedeisend. Als er sprake is van een spoedeisende sanering, wordt vervolgens vastgesteld op welke termijn de sanering moet starten. Bij niet spoedeisende gevallen is er geen milieuhygiënische aanleiding op korte termijn te saneren.

Niet alleen de milieuhygiënische beoordeling op grond van de Wet bodembescherming kan een reden zijn voor sanering. Ook nieuwe activiteiten op de verontreinigde locatie, zoals bouwen, kunnen een aanleiding zijn om te saneren.

2.2 Het beoordelen van het saneringsplan

In een saneringsplan staat beschreven hoe de bodem gesaneerd gaat worden. In de Wet bodembescherming en de Gemeentelijke verordening bodemsanering is aangegeven waaraan een saneringsplan moet voldoen. Voordat met een saneringsplan wordt ingestemd toetst de Milieudienst of dit plan voldoet aan deze regelgeving en dit beleid.

2.3 Gebruiksbeperkingen

Als bij een sanering niet alle verontreinigingen worden verwijderd, gelden er gebruiksbeperkingen voor deze grond. Het soort gebruiksbeperkingen is afhankelijk van de verontreinigingssituatie. Zo mag een verontreinigd terrein soms alleen gebruikt worden als bedrijfsterrein, zijn er bij lichte verontreinigingen beperkingen aan het afvoeren van grond en mag er na het aanleggen van een leeflaag niet zonder toestemming van het bevoegd gezag tot onder de leeflaag gegraven worden.

3. Inspraak en beschikking

Nadat de Milieudienst de bodemonderzoeksrapporten en het saneringsplan heeft beoordeeld, neemt zij een ontwerp-beschikking. Deze ontwerp-beschikking wordt aan de melder en aan eventuele belanghebbenden toegestuurd.

Op de ontwerp-beschikkingen die de Milieudienst op het gebied van bodemsanering neemt is inspraak mogelijk. Deze procedure is geregeld in de Algemene wet bestuursrecht en in de gemeentelijke verordening. Onderstaande tekst is een vereenvoudigde weergave hiervan.

3.1 Voor wie is inspraak mogelijk?

Inspraak is alleen mogelijk voor belanghebbenden. Dit zijn de bij een geval van bodemverontreiniging betrokken personen, bedrijven en instanties waarbij een concreet, persoonlijk belang moet worden geraakt. Een sterk gevoel van betrokkenheid bij de beschikking is hiervoor niet voldoende.

3.2 Inspraakprocedure

De ontwerp-beschikking wordt ten behoeve van de inspraak ter inzage gelegd. Voorafgaand aan de terinzagelegging wordt in het Leids Nieuwsblad gepubliceerd dat er een ontwerp-beschikking is genomen. De ontwerp-beschikking wordt samen met de stukken die daarbij horen, zes weken ter inzage gelegd in het Stadsbouwhuis, Langegracht 72 te Leiden. Belanghebbenden kunnen schriftelijk of mondeling hun mening geven gedurende de aangegeven termijn. Dit wordt het geven van zienswijzen genoemd.

3.3 Beschikking

Na de inspraaktermijn van de ontwerpbeschikking neemt de Milieudienst een definitieve beschikking. In deze beschikking wordt gereageerd op de ingebrachte zienswijzen. Deze beschikking wordt toegestuurd aan de melder, belanghebbenden en degene die een zienswijze hebben ingediend. In het Leids Nieuwsblad wordt gepubliceerd dat er een beschikking is genomen. De definitieve beschikking wordt samen met de stukken die daarbij horen, zes weken ter inzage gelegd in het Stadsbouwhuis.

4. Bezwaar en beroep

Belanghebbenden kunnen schriftelijk hun mening geven over de definitieve beschikking, dit gedurende zes weken. Dit wordt het indienen van bezwaren genoemd. Be-

zwaarschriften moeten worden ingediend bij het Dagelijks Bestuur van de Milieudienst. Na advies van de bezwaarschriftencommissie van de gemeente Leiden wordt een nieuw besluit genomen. Dit gebeurt door het college van Burgemeester en wethouders van Leiden. De argumenten worden opnieuw gewogen. Dit kan ertoe leiden dat in tweede instantie anders wordt beschikt. Tegen dit besluit op de bezwaren is daarna nog beroep bij de Raad van State mogelijk. Voor het indienen van een bezwaarschrift hoeft niet te worden betaald.

4.1 Beroepsprocedure

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken tegen het heroverwegingsbesluit in beroep gaan bij de Afdeling bestuursrecht-spraak van de Raad van State. Dit moet schriftelijk gebeuren. De rechter toetst het besluit aan de feiten en omstandigheden zoals die waren op het moment dat het besluit is genomen. Na de uitspraak van de rechter is hoger beroep niet meer mogelijk.

Voor het indienen van een beroepschrift moet griffierecht worden betaald. Als het beroep gegrond wordt verklaard, krijgt men dit geld terugbetaald.

4.2 Verkorte procedure

In sommige gevallen is het mogelijk de procedure te verkorten. De Milieudienst neemt dan meteen een definitieve beschikking. Een saneerder kan daar om verzoeken. Als er redelijkerwijs mag worden aangenomen dat er geen behoefte is aan het toepassen van de normale procedure, stemt de Milieudienst in met het volgen van de verkorte procedure. Dit zal het geval zijn wanneer er geen belangen van derden op het spel staan.

5. Start sanering

Een saneerder in eigen beheer kan daadwerkelijk een dag na de bekendmaking van de beschikking met de saneringswerkzaamheden beginnen. Dit staat ook vermeld in de beschikking die rechtstreeks aan de melder toegezonden wordt. Hier is echter wel een risico aan verbonden. Aangeraden wordt dan ook te wachten tot de bezwaartermijn is verstreken.

Binnen 6 weken nadat de beschikking is genomen kan door een belanghebbende bezwaar en later ook beroep worden aangekend. Naar aanleiding daarvan kan de beschikking alsnog worden gewijzigd, ingetrokken of vernietigd. Het is dus mogelijk

dat, indien al met de uitvoering is begonnen, door het wijzigen van de beschikking werkzaamheden anders uitgevoerd moeten worden of zelfs ongedaan gemaakt moeten worden. De kosten en schade die hierbij ontstaan, zijn voor rekening van de melder (saneerder in eigen beheer). Om elk risico te vermijden zou dus gewacht moeten worden tot 6 weken + 1 dag na de bekendmaking en als er in die periode bezwaar is aangetekend tot na behandeling van dit bezwaar en eventueel het beroep.

5.1 Saneringen door de gemeente Leiden

Bij gemeentelijke saneringen wordt er voor gekozen om geen risico te lopen en eerst de termijn van bezwaar of de behandeling van bezwaar en beroep af te wachten. Bij saneringen die de gemeente Leiden uitvoert wordt daarom pas met de saneringswerkzaamheden begonnen na afloop van de bezwaartermijn (6 weken + 1 dag na de publicatie) of na de behandeling van bezwaar en beroep. Slechts in uitzonderlijke gevallen zal de Milieudienst ervoor kiezen om met de sanering te beginnen voordat bovengenoemde termijn verstreken is.

5.2 Voorkomen onomkeerbare situatie

Gedurende de termijn dat een bezwaar of beroep in behandeling is kan ter voorkoming van een onomkeerbare situatie gevraagd worden om niet met de saneringswerkzaamheden te beginnen, of om de saneringswerkzaamheden te staken. Er moet dan bij de rechter (de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State) een 'voorlopige voorziening' gevraagd worden. De rechter zal dan op korte termijn, na afweging van de wederzijdse belangen, besluiten of van de instemming of de vaststelling van het saneringsplan gebruik gemaakt mag worden. Eventuele kosten of schade die als gevolg van de bovenstaande rechterlijke uitspraak ontstaan zijn voor risico van de melder bij saneringen in eigen beheer of voor de overheid bij overheidssaneringen.

5.3 Melding start sanering

Opgemerkt wordt dat een saneerder op grond van de Gemeentelijke verordening bodemsanering de feitelijke start van de sanering vijf werkdagen van tevoren moet melden bij de Milieudienst. De saneerder ontvangt hiervoor een speciaal invulformulier dat samen met de beschikking wordt opgestuurd.

6. Andere vergunningen

Vaak zijn er naast de instemming van de Milieudienst met het saneringsplan nog vergunningen nodig of is er toestemming vereist voordat een sanering mag starten. Hierbij moet gedacht worden aan vergunningen voor het onttrekken van grondwater, het lozen op de riolering, het kappen van bomen, het opbreken van de straat of een vergunning op grond van de Wet milieubeheer (bijvoorbeeld voor het in werking hebben van een zuiveringsinstallatie). Als alle vergunningen zijn verleend en toestemming is gegeven, kan de sanering starten.

7. Na afloop van de sanering

7.1 Evaluatieverslag

Na beëindiging van de bodemsanering moet door de milieukundig begeleider een evaluatieverslag worden opgesteld. Hierin staat beschreven hoe de sanering is uitgevoerd en of de saneringsdoelstelling, welke was beschreven in het saneringsplan, is bereikt. Nadat de Milieudienst het evaluatieverslag heeft beoordeeld, neemt zij een beschikking. Deze beschikking wordt standaard genomen conform de verkorte procedure zoals beschreven in paragraaf 4.2. Er wordt dus direct een beschikking genomen, zonder vooraf een ontwerpbeschikking te nemen.

7.2 Nazorgplan

Indien na afloop van de sanering sterke verontreiniging in de bodem is achtergebleven, moet een nazorgplan worden opgesteld. Hierin staat beschreven welke maatregelen er na de sanering nog nodig zijn. Hierbij kunt u denken aan gebruiksbepalingen, bijvoorbeeld als gevolg van verontreiniging die is achtergebleven onder een leeflaag of onder een bestrating. Graafwerkzaamheden in deze verontreiniging mogen alleen plaatsvinden met toestemming van de Milieudienst. Het kan echter ook zijn dat er sterke verontreiniging in het grondwater achterblijft. De nazorg zal dan bestaan uit regelmatige controle van de kwaliteit van het grondwater om eventuele verspreiding van de verontreiniging tijdig te kunnen signaleren.

In de meeste gevallen maakt het nazorgplan deel uit van het evaluatieverslag. In dat geval zal de Milieudienst de beschikking op het evaluatieverslag en het nazorgplan gelijktijdig nemen.

8. Registratie

8.1 Registratie publiekrechtelijke beperking

Indien er als gevolg van bodemverontreiniging sprake is van een zogenaamde publiekrechtelijke beperking, is de Milieudienst verplicht om beschikkingen te laten registreren bij de gemeente. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat op het perceel een saneringsplicht rust of dat er sprake is van gebruiksbeperkingen als gevolg van de bodemverontreiniging. Geregistreerd worden onder andere beschikkingen over de ernst en spoed van de verontreiniging en de beschikkingen op het nazorgplan. Wanneer na afloop van een sanering geen sterke bodemverontreiniging is achtergebleven, zal de registratie komen te vervallen. Dit gebeurt wanneer de Milieudienst een beschikking heeft genomen op het evaluatieverslag.

8.2 Registratiecode

Op de (ontwerp) beschikking is aangegeven welke Wbb-code een locatie heeft. Dit is de code waaronder de locatie bij de Milieudienst is geregistreerd. Ook op correspondentie van de Milieudienst staat deze code.

Wie is aansprakelijk voor bodemverontreiniging?

Er worden veel vragen gesteld over de aansprakelijkheid voor bodemverontreiniging. Wie moet de bodem saneren? In eerste instantie zullen eigenaren, die belang hebben bij het tijdig geschikt maken van de bodem voor het gewenste gebruik, de bodem saneren. Dit kan bv. het geval zijn bij de aanvraag van een bouwvergunning.

Uiteraard moet er ook gesaneerd worden wanneer er geen sprake is van dynamiek maar er zodanige risico's zijn dat uitstel niet verantwoord is. In dat geval kunnen eigenaren van bedrijfsterreinen en veroorzakers van de verontreiniging verplicht worden gesteld de bodem te saneren. Voor eigenaren van bedrijfsterreinen is daarvoor een subsidieregeling opgesteld.

Toekomstige terreineigenaren doen er daarom goed aan zich te informeren over de bodemkwaliteit.

Indien eigenaren of veroorzakers niet aansprakelijk gesteld kunnen worden, wordt de sanering door de overheid uitgevoerd. De overheid ontvangt hiervoor budget van het Ministerie van VROM.

Informatie

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de afdeling Bodem van de Milieudienst West-Holland.

Milieudienst West-Holland
Postbus 159, 2300 AD Leiden
Schipholweg 128, Leiden
Telefoon: 071 - 4083600
Fax: 071 - 4083601

De Milieudienst West-Holland voert milieutaken uit voor uw gemeente. De Milieudienst stimuleert burgers en bedrijven om bewust om te gaan met het milieu. De Milieudienst houdt zich bezig met vergunningverlening en handhaving bij bedrijven, klachtenafhandeling en met thema's als duurzaam bouwen, bodembeheer, ruimtelijke ordening, energie en milieucommunicatie.

Aan de informatie in deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.